

Equipaments i serveis

Punt d'Informació de Talamanca
Informació del parc i itineraris autoguiats
Raval, 4. 08279 Talamanca
Horari: dissabtes i festius, de març a juny i d'octubre a desembre, de 10 a 15 h

Oficina del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
La Mata
Carretera de Terrassa a Navarcles (BV-1221), km 14,8 (Mura)
Apartat de correus 71
08230 Matadepera
Tel. 938 318 350. Fax 937 433 300
p.santllorenç@diba.cat
Horari: feiners, de 8 a 15 h

Centre de Documentació del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
Cisterna, 39 baixos 2a
08221 Terrassa
Tel. 937 808 900. Fax 937 893 110
p.santllorenç.cdbau@diba.cat
Horari: de dilluns a divendres, de 9 a 14 h, i de dilluns a dijous, de 15 a 18 h; juny, juliol i setembre, de 9 a 14 h; tancat a l'agost

Centre d'Informació del Coll d'Estenalles
Informació, exposició permanent, audiovisual i venda de publicacions
Carretera de Terrassa a Navarcles (BV-1221), km 14,8
08278 Mura
Tel. 938 317 300. Fax 938 318 090
p.santllorenç.estena@diba.cat
Horari: cada dia, de 10 a 15 h (excepte Nadal i Cap d'Any)

Monestir de Sant Llorenç del Munt. La Mola
Punt d'informació, venda de publicacions i exposició permanent
Guiatge gratuït al monestir els diumenges
Servei de restauració
Tel. 937 435 454 i 629 503 040
info@lamola.com
Horari: feiners, de 10 a 16 h; dissabtes, diumenges i festius, de 9 a

18 h. Divendres i dissabtes, de 19 a 24 h, sopars

Casanova de l'Obac
Punt d'informació i venda de publicacions. Centre d'interpretació i educació ambiental. Audiovisual i exposicions permanents i temporals
Carretera de Terrassa a Rellinars (B-122), km 9,8
08222 Terrassa
Tel. 937 435 468
Visites concertades (feiners) al tel. 937 855 461
p.santllorenç.obac@diba.cat
Horari: dissabtes i festius, de 10.30 a 14.30 h (excepte Nadal i Cap d'Any). Tancat del 5 al 20 d'agost, ambdós inclosos

Centre d'Informació de Mura
Seu del Consorci Turístic de les Valls del Montcau
Informació i venda de publicacions. Exposició permanent
Antigues escoles, s/n
08278 Mura
Tel. 938 318 375
p.santllorenç.mura@diba.cat
Horari: feiners, de 10 a 14 h i de 16 a 19 h; dissabtes i festius, de 10 a 14 h; tancat a l'agost
Visites concertades: dies feiners
Visites concertades a les coves de Mura: dissabtes i festius

Centre d'Informació del Pont de Vilomara i Rocafort
Informació, itineraris autoguiats i educació ambiental
Exposició permanent: «Les tines i el vi»
Sant Jaume, 30 (Centre Cívic)
Tel. 629 559 413
08254 El Pont de Vilomara i Rocafort
rodabosc@hotmail.com
Horari: diumenges, d'11 a 14 h
Visites concertades a les tines, agost tancat

El Marquet de les Roques
Punt d'informació, tallers i activitats culturals
Exposició permanent «La Colla de

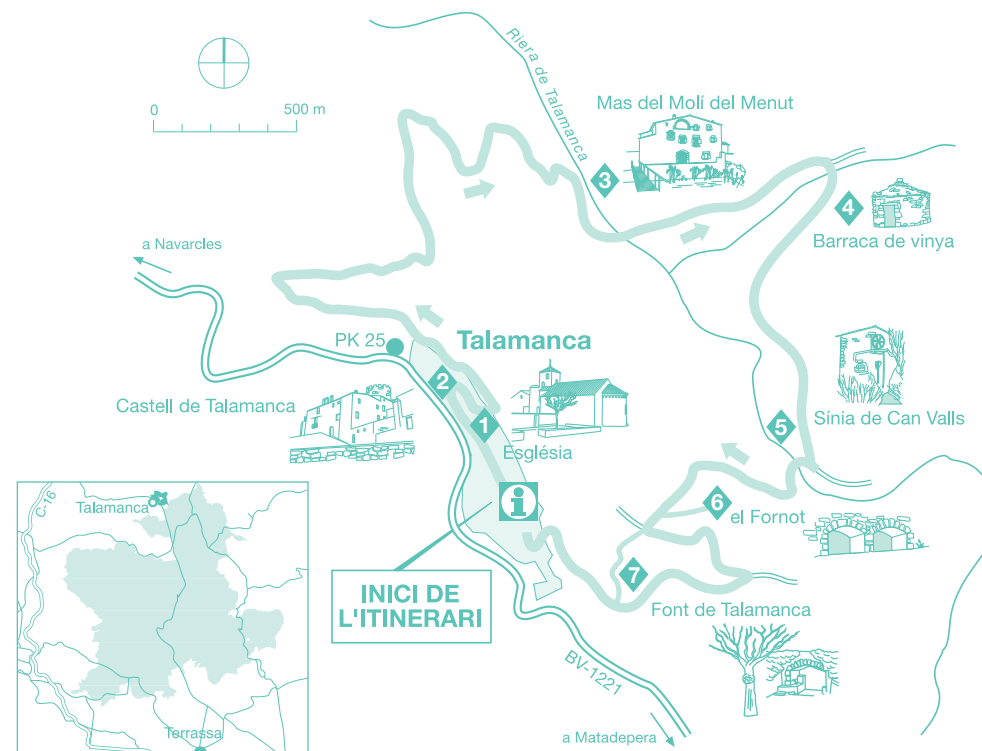
Sabadell: entre el noucentisme i l'avantguarda»
Vall d'Horta
08212 Sant Llorenç Savall
Tel. 937 141 053 i 608 158 518
lobrador@lobrador.net
Horari: dissabtes i festius, d'11 a 14 h; tancat a l'agost

Escola de Natura i Formació la Muntada
Educació ambiental i espai de participació juvenil
Vall d'Horta
08212 Sant Llorenç Savall
Tel. 687 401 400 i 933 046 818
masia.lamuntada@gmail.com
Horari: feiners, de 10 a 13 h; juliol, cada dia de 10 a 13 h; agost, tancat
Visites escolars concertades

Àrea d'esplai del torrent de l'Escaiola
Servei de bar i cafeteria
Lloguer de barbacoes, taules, gralles i venda de llenya
Reserves entre setmana concertades
Horari: dissabtes, diumenges i festius, de 10 a 18 h; agost, tancat
Carretera de Terrassa a Navarcles (BV-1221), km 7,5
Tel. 937 435 454 i 629 503 040
info@lamola.com

Àrea d'esplai de la riera de Nespres
Servei de bar i cafeteria
Lloguer de barbacoes, taules, gralles i venda de llenya
Cami veïnal de Mura a Rocafort (a la sortida del poble de Mura)
Tel. 938 310 472 i 618 552 140
rieranespres@terra.es
Horari: diumenges i festius, del 15 de febrer al 30 de juny i de l'1 de setembre al 30 de novembre, de 10 a 18 h

Àrea d'esplai de les Arenes
Ctra. de Castellar del Vallès a Monistrol de Calders (B-124), km 12,3
Tel. 938 317 300
Horari: dissabtes, diumenges i festius, de 10 a 15 h (de juny a setembre, de 10 a 19 h)

Transports públics

- Bus Parc Coll d'Estenalles. Tel. 938 317 300
- Transports Generals d'Olesa (Terrassa-Mura-Talamanca) Tel. 937 780 088
- RENFE Informació Tel. 934 900 202

Emergències: 112

Àrea d'Espais Naturals Diputació de Barcelona
Horari: feiners, de 8 a 15 h
Comte d'Urgell, 187
08036 Barcelona
Tel. 934 022 400
Fax 934 022 926
xarxaparc@diba.cat
www.diba.cat/parcsn

3,5 km

2 h 30 min

Passeig agradable per Talamanca i pel seu entorn amb pendents mitjans. L'itinerari transcorre per pistes ben marcades i és senyalitzat per fites amb etiquetes de color gris.

És convenient portar calçat adequat, aigua i algun queviure, sobretot durant la primavera i l'estiu, ja que l'excursió transcorre per indrets assolellats i calorosos. Recordem que cal respectar el patrimoni arquitectònic i cultural que visitem, les propietats i el medi natural.

Xarxa de Parcs Naturals
Diputació de Barcelona

Parc del Castell de Montesquiu, Espai Natural de les Guilleries-Savassona, Parc Natural del Montseny, Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Parc del Montnegre i el Corredor, Parc de la Serralada Litoral, Parc de la Serralada de Marina, Parc de Collserola, Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc del Garraf, Parc d'Olerdola, Parc del Foix.

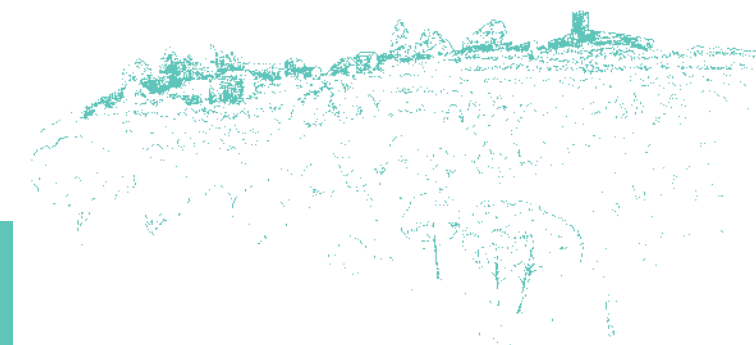
Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

EXCURSIONS SENYALITZADES

La riera de Talamanca

Producció: Direcció de Comunicació. Dibuixos: Agnès Perelló. DL: B-

La riera de Talamanca

Amb aquest itinerari descobrirem l'origen medieval de Talamanca a partir del seu patrimoni cultural i natural. Part de l'excursió passa pel massís de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, protegit des de 1972 per un pla especial i declarat parc natural el 1987. El parc és gestionat per la Diputació de Barcelona i els municipis que en formen part.

 Iniciem l'excursió al Punt d'Informació de Talamanca, carrer del Raval, número 4, sortint cap a l'esquerra. De seguida s'obre, a la dreta, una panoràmica que mostra la posició estratègica del poble dalt la serra del Rossinyol. El relleu és abrupte amb serrats encinglerats i torrenteres. El topònim àrab «Talamanca», ves-sant coster del camí, és prou encertat. Seguim pel mateix carrer fins a la plaça de l'Església, on hi ha l'Ajuntament Vell.

1 La plaça i l'església parroquial de Santa Maria de Talamanca

La plaça és l'antiga sagrera (espai sagrat que envolta l'església), l'indret més concorregut del poble que acull els esdeveniments col·lectius (intercanvis, festes, matrimonis). Al segle XI, l'espai defensiu delimitat pel castell i la sagrera atragué colons que hi configuraren el nucli medieval, únic espai urbà del terme fins el segle XVI, a causa de la pesta negra i les guerres dels segles XIV i XV, que reduïren la població a la meitat (80 habitants). A partir del segle XVI, la millora econòmica esperonà el creixement demogràfic (190 habitants) que originà el barri del Raval, a l'altra banda del serrat.

La xarxa d'esglésies, construïda en territori conquerit als sarraïns, fou bàsica per donar servei religiós als colons. Santa Maria (segle XI), d'estil romànic, n'és un exemple. L'edifici actual mostra les ampliacions del segle XVIII que transformaren la planta original de creu llatina (una nau) en una planta basilical (tres naus). A la façana, destaca el rosetó, el campanar i la portalada amb dos arcs de mig punt dovellats, ornada amb arquivolta i capitells d'estil corinti. Darrera, l'absis és cobert amb volta de quart d'esfera i ornamentat amb arcuacions cegues i finestral de triple arcada. A l'interior, destaquen la coberta de volta de mig punt reforçada amb dos arcs torals de la nau cen-

tral i el sarcòfag gòtic d'en Berenguer de Talamanca, mort el 1325.

 Des de la plaça prenem el carrer del Castell que, davallant, mena a un casal senyorial.

2 El castell de Talamanca

L'edifici original, construït el segle XI, fou l'embrió del poble i el centre polític de la contrada. Formava part de la xarxa de castells adreçats a la defensa dels colons que repoblaren les terres conquerides als sarraïns. Al segle XII, l'amenaça sarraïna s'esvai però el procés de feudalització ocasionà disputes entre castlans pel control del castell, succeint-se diverses sagues: els Cardona, els Talamanca, els Castellbell. El 1717, tropes borbòniques enderrocaren el castell, fatalitat que compartiren bona part dels castells de la Catalunya Vella. Al segle XVIII, els Castellbell, construïren el casal senyorial amb la torre que veurem més endavant.

 Tornem a la plaça de l'Església i seguim pel carrer que neix a la dreta de l'Ajuntament Vell, senyalitzat amb una fita de color grisa, que, ràpidament, esdevé una pista. Seguint les fites, deixem enrera el poble i la torre del casal i davallarem 150 m per trobar la riera de Talamanca i el mas del Molí del Menut.

3 El mas del Molí del Menut

Durant la repoblació (segle XI), alguns colons s'agruparen a la sagrera, però la majoria es dispersà en masies petites i aïllades organitzant l'explotació del territori: cereals, horta i ramaderia (ovelles, porcs, aviram). A l'edat moderna, millores tècniques transformaren els petits masos medievals en grans unitats econòmiques: al primer pis, l'àrea productiva; al segon, la residència, i al tercer, el rebost. El Molí del Menut n'és un exemple de petites dimensions. Hi destaquen els ginys del primer pis: premsa, tines i celler per produir vi, molí hidràulic per moldre gra i corral per al bestiar. A l'exterior, fixeu-vos en la porta dovellada i el rellotge de sol.

 Travessem la riera prop d'un embassament que prova la transcendència de la gestió de l'aigua, tan valuosa com escassa. Seguim per la pista enfilant-nos pel torrent de la font dels Pets. Sortim de la pista i prenem un sender per creuar el torrent per damunt d'una balma des

d'on admirem la panoràmica del poble dalt del serrat. A mà esquerra, trobem una barraca de vinya.

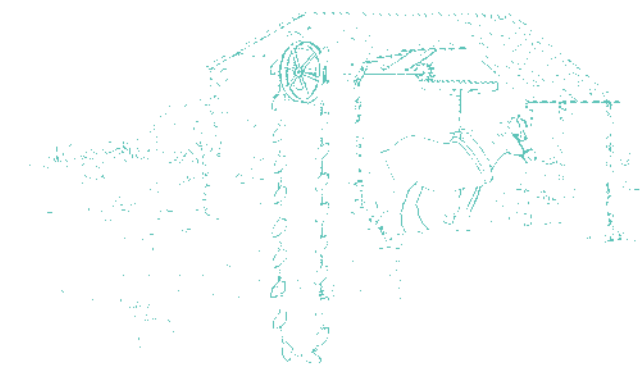
4 Les barraques de vinya

Sovintegen allà on la vinya s'expandí durant els segles XVIII i XIX. S'utilitzaven per guardar les eines i aixoplugar-se del mal temps quan la vinya era lluny del mas. A Talamanca l'expansió vinícola fou notable i significà la reculada del bosc, la bonança econòmica i el màxim demogràfic de 538 habitants el 1857. Fixeu-vos en l'arquitectura popular: l'amplada dels murs, la cúpula i els tascons (pedres angulosos) situats estratègicament per consolidar els murs sense cimentar (tècnica de la «pedra seca»). L'arribada de la fil·loxera (insecte que ofega els ceps) vers el 1890, provocà la crisi vinícola i de retruc, s'inicià la davallada demogràfica del poble.

 Seguim el sender que, davallant el torrent, tomba a mà dreta ben a prop de la riera. Més endavant, trobem una nova edificació rural de petites dimensions.

5 La sínia del forner

La sínia era una màquina per elevar aigua des d'un curs fluvial o un pou. Consisteix en dues rodes: l'una horitzontal, a la qual es comunica un moviment de rotació mitjançant un pal horitzontal mogut per un animal, i l'altra vertical, que engrana amb la primera i mou una sèrie de calaixos disposats al llarg d'una cadena sense fi, la part inferior de la qual va submergida en l'aigua del curs o del pou. En aquest cas, l'aigua s'obtenia d'una surgència natural que s'elevava

fins a un safareig connectat a un sistema de canals que, per gravetat, la repartia pels horts del marge de la riera. La palanca de ferro, situada prop de la roda exterior, permetia escollir un dels diversos sistemes de canals existents per tal d'escollir l'hort que es volia regar.

Recuperem el sender fins a una pista que prenem per creuar la riera i iniciar la pujada al poble. A mitja pujada, trobem una fita que indica la presència d'un forn d'obra i prenem, a mà esquerra, el sender emboscat que hi mena.

6 El forn d'obra

Amb aquests ginys s'obtenien teules, rajoles i totxos d'argila cuita. El forn d'obra està constituït per dos espais situats un damunt de l'altre: la cambra de foc, a la qual s'accedia per les obertures d'obra i s'omplia de fusta per cremar, i la cambra de cocció, a la qual s'accedia per dalt per col·locar-hi les peces d'argila assecades al sol amb la forma desitjada. A més, hi havia el garbell, una reixa d'argila cuita que separava les dues cambres. La cocció durava diversos dies per tal que les peces assolissin consistència.

 Tornem a la pista i, a la bifurcació, seguim a mà esquerra. En aquest punt, podem escollir entre dos camins. Si volem un recorregut més planer i ample seguim la pista. Si volem un recorregut més curt, costerut i emboscat, escollim el sender. En qualsevol cas, arribem a una font.

7 La font de Talamanca

Situada a la baga del castell, aquest n'era el propietari però la utilitzava tot el poble per recollir aigua i com a safareig comunal (actualment tapat per un enrajolat vermell al costat del brollador, l'obra del qual data del 1701). El dipòsit, situat sota la pista, és del segle XVII. Aprofitem l'avinentesa per beure aigua al costat d'un magnífic negundo, un arbre ornamental catalogat, plantat a principis del segle XX.

 Passada la font, deixem el carrer de la Font i entrem al poble per una escalinata de pedra que mena al carrer del Raval, on trobarem el Punt d'Informació de Talamanca.